

Kansanhuoltoministeriö

Helsingissä,
joulukuun 7 päivänä 1939.

Kunnallislautakunnille ja kansanhuoltolautakunnille.

Kansanhuoltoministeriö lähettää kansanhuoltolautakuntien tiedoksi ja noudatettavaksi allaolevat määräykset asuinpaikkakunniltaan poistettujen henkilöiden majoituksesta ja muonituksesta aiheutuneiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista. Jos kuntaan ei vielä ole majoitettu sellaisia henkilöitä, joiden majoitus- ja muonituskustannukset korvataan valtion varoista, on tämä kirjelmä säilytettävä ja siinä olevia määräyksiä alettava noudattaa heti kun kuntaan siirretään tai siirtyy tällaisia henkilöitä.

Henkilöt, joiden majoituksesta ja muonituksesta aiheutuneet kustannukset valtio korvaa

- 1) Henkilöt, jotka on määrätty asuinpaikkakunniltaan pakollisesti siirtymään;
- 2) Viranomaisen kehoituksesta asuinpaikkakunniltaan vapaaehtoisesti siirtyneet henkilöt, jotka ovat joutuneet sellaiseen hätätilaan, etteivät he itse voi majoituksesta ja muonituksesta huolehtia.

Pakollisesti siirrettyjä ovat yleensä vain ne henkilöt, jotka on kansanhuoltoministeriön tai sen piiritoimiston tahi po-

liisiviranomaisten kulloinkin ennakola lähettämän siirtoilmoituksen mukaisesti joukottain siirretty kuntaan viranomaisten johdolla.

Valtio korvaa edellämainittujen henkilöiden majoituksesta ja muonituksesta aiheutuneet **todelliset** kustannukset, kuitenkin enintään 12 markkaa aikuista ja 10 markkaa alle 15-vuotiasta lasta kohden vuorokaudelta. Edellä olevat määrät ovat siis **enimmäismääriä**, ja tulee kansanhuoltolautakuntien **pyrkii mitä suurimpaan säästäväisyyteen** kustannusten alentamiseksi.

Huomautetaan, ettei valtion varoilla saa järjestää majoitusta ja muonitusta muina kuin tarpeellisina väestönsiirtopäivinä sellaisilla paikkakunnilla, jotka on määrätty pakollisesti tyhjennettäväksi tai joiden väestöä poliisiviranomaiset ovat kehoittaneet vapaaehtoisesti siirtymään pois paikkakunnalta.

Valtionavustus on harkinnan mukaan kokonaan tai osaksi evättävä henkilöiltä, jotka voivat siirtopaikassa kokonaan tai osaksi elättää itsensä ja perheensä pysyväisluontoisella palkalla, eläkkeellä, reserviläisperhevustuksella tai muulla vastaavalla tulolla.

Korvausten suoritustapa.

Korvauksia alkoon muutoin kuin poikkeustapauksissa suoritettako siirtoväelle rahassa. Ne on siis pyrittävä suorittamaan suoraan majoittajille taikka tavaran toimittaneille liikkeille. Rahassa poikkeuksellisesti suoritettava korvaus voidaan antaa esim. erikoisravintoa tarvitseville sairaille taikka perhekunnille, jotka voivat sopivammin itse järjestää ruuan valmistuksensa majoituspaikoissa.

Kun siirretyn väestön majoitus ja muonitus edellyttää välittömiä paikallisia toimenpiteitä, kehoittaa kansanhuoltoministeriö asianomaisia kuntia, mikäli mahdollista, aluksi

kunnan varoista suorittamaan majoituksesta aiheutuneet kustannukset ja sittemmin yhteistoiminnassa kansanhuoltolautakuntien kanssa esim. kahden viikon ajalta tai tarpeen vaatiessa lyhyemmältäkin ajanjaksolta kerrallaan tilaamaan korvaukset kansanhuoltopiirien piiritoimistoilta, on tällöin tilausta seurattava järempänä mainittu tilitys.

Tilitys:

Jos kunta on suorittanut ennakolta kustannuksia, tulee sen anoessaan piiritoimistolta korvausta toimittaa piiritoimistoille oheenliitettyjen kaavojen A. ja B. mukainen kaksiosainen tilitys (Liitteet 1 ja 2). Kaava A, johon on hankittava poliisipäällikön hyväksymismerkintä, sisältää selvityksen majoitettujen ja muonitettujen henkilöiden määrästä ja siitä, mihin määrään korvaukset edellämainittujen kiertokirjeiden mukaan enintään saavat nousta, ja kaava B tilityksen suoritetuista todellisista kustannuksista. Tilityksessä on liitettävä alkuperäiset, kansanhuoltolautakunnan hyväksymät laskut asianmukaisesti päivättyinä ja kuitattuina.

Tilitykseen ällköön liitettävä muuta kuin varsinaiset majoitus- ja muonituskustannukset. Esim. siirtoväen terveydenhoidosta aiheutuvat kustannukset on erikseen perittävä Lääkintöhallitukselta ensitilassa annettavien ohjeiden mukaisesti.

Ellei kunta voi kustannuksia ennakolta suorittaa eikä asiaa muutenkaan voida käytännössä toisin järjestää, on varat tilattava piiritoimistolta ennakkona yleensä vain yhden viikon tarvetta varten ja on tilaukseen liitettävä kansanhuoltolautakunnan laatima ja poliisipäällikön hyväksymismerkinnällä varustettu, kaavan A mukainen arvio tarvittavasta määrästä. Ennakolta saadut varat on sitten viipymättä ja viimeistään kuukauden kuluessa varojen saapumisesta tilitettävä piiritoimistolle lähettämällä sille kaavojen A. ja

B. mukainen tilitys ja kansanhuoltolautakunnan hyväksymät alkuperäiset laskut asianmukaisesti päivättyinä ja kuittattuina. Ennenkuin ennakkomaksu on tilitetty ja tilitys piiritoimistossa hyväksytty eivät piiritoimistot ole oikeutetut ilman pakottavaa aihetta antamaan kunnalle uutta ennakkoa.

Sopimukset.

Jos korvaukseen oikeutetut ovat majoitetut taloihin, on kansanhuoltolautakuntien koetettava tehdä talojen isäntien tai heidän sijaistensa kanssa sopimukset majoitettujen ylläpidosta majoituksen ja muonituksen laadun edellyttämiin hintoihin jotka eivät missään tapauksessa saa ylittää valtioneuvoston vahvistamia 12 ja 10 markan enimmäismääriä.

Jollei kansanhuoltolautakunta itse voi järjestää joukkomajoitukseen osallistuvien muonitusta, on pyrittävä jonkin paikallisen järjestön tai luotettavan yksityishenkilön kanssa tekemään sopimus, jossa määrätään muonituksesta kohtuullinen korvaus henkilöä kohti vuorokaudelta. Kansanhuoltolautakunnan tulee valvoa, että muonitus on laadultaan tyydyttävä ja sovittua hintaa vastaava.

Kansanhuoltolautakunta tai sen jäsenet älköön ottako majoitus- ja muonitustehtäviä hoitaakseen, paitsi mikäli kysymys on heidän omiin taloihinsa majoitetuista henkilöistä.

Huoneistojen pakko-otto.

Majoitukseen tarvittavat rakennukset ja huoneistot on, mikäli mahdollista, pyrittävä hankkimaan sopimusteitse. Jos kansanhuoltolautakunta kuitenkin on joutunut tai joutuu valtioneuvoston 9 päivänä marraskuuta 1939 antaman päätöksen nojalla (Asetuskokoelman N:o 396/1939) ottamaan käytettäväksi rakennuksia tai huoneistoja niitä hen-

kilöitä varten, joiden majoitus- ja muonituskustannukset korvataan valtion varoista, on korvausmäärästä silloinkin koetettava sopia rakennuksen tai huoneiston omistajan tai haltijan kanssa sellaisiin hintoihin, että majoitus- ja muonituskustannukset eivät ylitä 12 markan määrää aikuisten osalta ja 10 markan määrää alle 15-vuotiaiden osalta. Niistä tapauksista, jolloin sopimusteitse ei ole asiaa saatu järjestetyksi, on kansanhuoltolautakunnan viipymättä ilmoitettava piiritoimistolle sanotun valtioneuvoston päätöksen edellyttämiä toimenpiteitä varten.

Laskut:

Majoituksesta ja muonituksesta on kirjoitettava lasku, josta ilmenee majoitettujen lukumäärä ja korvausvuorokausien lukumäärä oheisen mallin osoittamalla tavalla (Liite 3). Laskun allekirjoittaa majoittaja tai muonittaja. Laskun tarkastaa ja hyväksyy kansanhuoltolautakunta ja on laskuun tehtävä sen hyväksymisestä asianmukainen merkintä. Myöskin muut sellaiset laskut jotka koskevat valtion korvattavaa majoitusta tai muonitusta on kansanhuoltolautakunnan tarkastettava ja hyväksyttävä edellämainitulla tavalla. Laskuja tarkastettaessa on erityisesti valvottava, että ne koskevat sellaisia henkilöitä, joiden majoitus- ja muonituskustannukset tämän kirjelmän ensimmäisessä kappaleessa manittujen perusteiden mukaan valtio korvaa. Tässä tarkoituksessa laskuja on verrattava järempänä mainittuun luetteloon.

Kunnittain pidettävät tilit ja luettelot:

Kunnittain on mahdollisuuksien mukaan pidettävä luetteloa tai kortistoa niistä henkilöistä, joiden majoitus- ja muonituskustannukset korvataan valtion varoista, sekä eh-

dottomasti muista tileistä erillistä tiliä näistä kustannuksista. Luettelossa tai kortistossa, joka olisi pidettävä aakkosjärjestyksessä, on mainittava kunkin henkilön nimi, syntymäaika, sijoituspaikka, kunta, josta asianomainen henkilö on siirtynyt ja jossa hän on hengillekirjoitettu, aika, jonka hän on sijoituskunnassa oleskellut, sekä ehkä tiedossa oleva paikkakunta, johon hän on sijoituskunnasta siirtynyt. Tällainen kortisto olisi välttämätön yksityisten henkilöiden osotteiden selvilleseamiseksi.

Aikaisemmin suoritettut korvaukset:

Aikaisemmin suoritettujen korvausten tilityksessä on mikäli mahdollista noudatettava edellämainittuja määräyksiä. Alkuperäisiin laskuihin on näinollen liitettävä siltä ajalta, jota laskut koskevat, kaavan A-mukainen selvitys niiden henkilöiden lukumäärästä, joiden majoitus- ja muonituskustannukset korvataan.

Tällä kirjelmällä kumotaan kansanhuoltoministeriön kirjelmä 7 päivältä marraskuuta 1939.

J. Koivisto.

Ministeri.

P. J. Karvonen.

Toimistopäällikkö.

